

AKTUALIZACE STRATEGIE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ČR

OZNÁMENÍ KONCEPCE

podle § 10c zákona č.100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, v platném znění, v rozsahu podle přílohy č. 7, včetně vyhodnocení vlivů koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů

Červenec 2009

Předkladatel: Ministerstvo životního prostředí
Odbor politiky životního prostředí

OBSAH

A.	ÚDAJE O PŘEDKLADATELI	5
A.1.	NÁZEV ORGANIZACE	5
A.2.	IČ, BYLO-LI PŘIDĚLENO	5
A.3.	SÍDLO (BYDLIŠTĚ)	5
A.4.	JMÉNO, PŘÍJMENÍ, PRACOVNÍŠTĚ, TELEFON A E-MAIL OPRÁVNĚNÉHO ZÁSTUPCE PŘEDKLADATELE	5
B.	ÚDAJE O KONCEPCI	6
B.1.	NÁZEV	6
B.2.	OBSAHOVÉ ZAMĚŘENÍ (OSNOVA)	6
B.3.	CHARAKTER	6
B.4.	ZDŮVODNĚNÍ POTŘEBY POŘÍZENÍ	7
B.5.	ZÁKLADNÍ PRINCIPY A POSTUPY (ETAPY) ŘEŠENÍ	7
B.6.	HLAVNÍ CÍLE	8
B.7.	PŘEHLED UVAŽOVANÝCH VARIANT ŘEŠENÍ	11
B.8.	VZTAH K JINÝM KONCEPCÍM A MOŽNOST KUMULACE VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VEŘEJNÉ ZDRAVÍ S JINÝMI ZÁMĚRY	11
B.9.	PŘEDPOKLÁDANÝ TERMÍN DOKONČENÍ	13
B.10.	NÁVRHOVÉ OBDOBÍ	13
B.11.	ZPŮSOB SCHVALOVÁNÍ	13
C.	ÚDAJE O DOTČENÉM ÚZEMÍ	14
C.1.	VYMEZENÍ DOTČENÉHO ÚZEMÍ	14
C.2.	VÝČET DOTČENÝCH ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ, KTERÉ MOHOU BÝT KONCEPCÍ OVLIVNĚNY	14
C.3.	ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKY STAVU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V DOTČENÉM ÚZEMÍ	14
C.4.	STÁVAJÍCÍ PROBLÉMY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V DOTČENÉM ÚZEMÍ	35
D.	PŘEDPOKLÁDANÉ VLIVY KONCEPCE NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VEŘEJNÉ ZDRAVÍ VE VYMEZENÉM DOTČENÉM ÚZEMÍ	39
E.	DOPLŇUJÍCÍ ÚDAJE	40
E.1.	VÝČET MOŽNÝCH VLIVŮ KONCEPCE PŘESAHOJÍCÍ HRANICE ČESKÉ REPUBLIKY	40
E.2.	MAPOVÁ DOKUMENTACE A JINÁ DOKUMENTACE TÝKAJÍCÍ SE ÚDAJŮ V OZNÁMENÍ KONCEPCE	40
E.3.	DALŠÍ PODSTATNÉ INFORMACE PŘEDKLADATELE O MOŽNÝCH VLIVECH NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VEŘEJNÉ ZDRAVÍ	40
E.4.	STANOVISKO ORGÁNU OCHRANY PŘÍRODY, POKUD JE VYŽADOVÁNO PODLE §45I ZÁKONA Č. 114/1992 SB., VE ZNĚNÍ ZÁKONA Č. 218/2004 SB.	40
PŘÍLOHY	44	

SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK

OBRÁZEK 1:	GRAF VÝVOJE EMISÍ ZÁKLADNÍCH ZNEČIŠŤUJÍCÍCH LÁTEK V LETECH 2000 – 2007	16
OBRÁZEK 2:	NEJVYŠŠÍ 24 HODINOVÉ KONCENTRACE PM ₁₀ V ROCE 2007	18
OBRÁZEK 3:	MAPA OBLASTÍ ČR S PŘEKROČENÝMI IMISNÍMI LIMITY PRO OCHRANU ZDRAVÍ V ROCE 2007	19
OBRÁZEK 4:	PROCENTO DLOUHODOBÉHO SRÁŽKOVÉHO NORMÁLU NA ÚZEMÍ ČR V LETECH 2000 – 2007 ..	20
OBRÁZEK 5:	ZNEČIŠŤUJÍCÍ LÁTKY VYPOUŠTĚNÉ PODNIKY DO VODNÍCH TOKŮ V ČR V LETECH 1998 – 2008 (ZDROJ: ČSÚ) 22	
OBRÁZEK 6:	JAKOSTI VODY V TOCÍCH ČR V OBDOBÍ 2006–2007 DLE ČSN 75 7221	24
OBRÁZEK 7:	ÚZEMÍ SOUSTAVY NATURA 2000: EVROPSKY VÝZNAMNÉ LOKALITY K 31.12.2007	31
OBRÁZEK 8:	ÚZEMÍ SOUSTAVY NATURA 2000: PTAČÍ OBLASTI K 31.12.2007	31
OBRÁZEK 9:	PRODUKCE ODPADŮ V ČR	33
TABULKA 1:	MNOŽSTVÍ VODY VYROBENÉ V ROCE 2008	20
TABULKA 2:	PŘEHLED ZÁSOBOVÁNÍ VODOU Z VODOVODNÍ SÍTĚ V ROCE 2008	21
TABULKA 3:	KANALIZAČNÍ SÍŤ A POČET OBYVATEL S NAPOJENÍM NA ČOV V ČR V ROCE 2006	22
TABULKA 4:	ROZDĚLENÍ PROFILŮ ČR V JEDNOTLIVÝCH SKUPINÁCH UKAZATELŮ DO TŘÍD JAKOSTI VODY DLE ČSN 75 7221 V ROCE 2007	24
TABULKA 5:	TĚŽBA VYBRANÝCH NERUDNÍCH A ENERGETICKÝCH SUROVIN 2003 – 2007	27
TABULKA 6:	ZMĚNY V ROZLOZE JEDNOTLIVÝCH DRUHŮ POZEMKŮ V ČR	28
TABULKA 7:	CHRÁNĚNÁ ÚZEMÍ V ČR	30

A. ÚDAJE O PŘEDKLADATELI

A.1. NÁZEV ORGANIZACE

Ministerstvo životního prostředí
Odbor politiky životního prostředí

A.2. IČ, BYLO-LI PŘIDĚLENO

00164801

A.3. SÍDLO (BYDLIŠTĚ)

Vršovická 1442/65
Praha 10, 100 10

**A.4. JMÉNO, PŘÍJMENÍ, PRACOVÍŠTĚ, TELEFON A E-MAIL OPRÁVNĚNÉHO ZÁSTUPCE
PŘEDKLADATELE**

Pavel Šremer, prom. biol.
ředitel odboru politiky životního prostředí
+420 267 122 429
Pavel.Sremer@mzp.cz

B. ÚDAJE O KONCEPCI

B.1. NÁZEV

Aktualizace Strategie udržitelného rozvoje České republiky (dále též „SUR ČR“ nebo „Aktualizace“).

B.2. OBSAHOVÉ ZAMĚŘENÍ (OSNOVA)

SUR ČR je zaměřena na jednotlivé oblasti udržitelného rozvoje. Udržitelnost lze obecně definovat jako dlouhodobý stav stability (dynamické rovnováhy). Udržitelnost vylučuje (jako protiklad) krize, zhroucení civilizace, nežádoucí vývoj (slepá ulička). Kvalitativně charakterizuje rozvoj, respektive vývoj („sustainable development“) žádoucí, otevřený do budoucnosti. EU definuje udržitelný rozvoj následovně: *udržitelný rozvoj znamená, že potřeby současné generace by měly být naplňovány bez omezení schopnosti naplňování potřeb generací budoucích* (viz obnovená Strategie udržitelného rozvoje EU, 2006). V ČR je udržitelný rozvoj definován zákonem č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů, který uvádí, že „trvale udržitelný rozvoj společnosti je takový rozvoj, který současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů“.

B.3. CHARAKTER

Úlohou Strategie udržitelného rozvoje České republiky je vytvořit konsensuální rámec pro zpracování dalších materiálů koncepčního charakteru (sektorových politik či akčních programu) a být tak důležitým východiskem pro strategické rozhodování v rámci jednotlivých resortů i pro meziresortní spolupráci a spolupráci se zájmovými skupinami.

Aktualizace si klade za cíl určit možné hrozby (sociální, ekonomické a environmentální) pro dalšího vývoj České republiky a zároveň najít cesty (nástroje), jak se těmto hrozbám vyhnout s maximálním možným využitím synergií mezi sociální, environmentální a ekonomickou oblastí.

Aktualizovaná Strategie udržitelného rozvoje ČR se nesnaží nahradit jednotlivé sektorové koncepce, strategie a politiky. Cílem dokumentu je vymezit klíčová témata a problémy udržitelného rozvoje České republiky a nalézt příslušná opatření k jejich řešení – tato opatření mohou být obsažena v již existujících a schválených koncepčních dokumentech. Aktualizace má tak

napomoci vzájemné provázanosti opatření, která jsou obsažená v různých strategických sektorových dokumentech a příp. indikovat problémy, pro které zatím neexistují odpovídající politiky a opatření.

B.4. ZDŮVODNĚNÍ POTŘEBY POŘÍZENÍ

V České republice byla usnesením vlády č. 1242 ze dne 8. prosince 2004 schválena Strategie udržitelného rozvoje České republiky. V souladu s tímto usnesením přistoupila v roce 2007 Rada vlády pro udržitelný rozvoj (dále také „RVUR“ či „Rada“) k aktualizaci Strategie udržitelného rozvoje ČR.

B.5. ZÁKLADNÍ PRINCIPY A POSTUPY (ETAPY) ŘEŠENÍ

Orgánem, odpovědným za přípravu SUR ČR – včetně její aktualizace – je Rada vlády pro udržitelný rozvoj (RVUR) – SUR ČR je schvalována Vládou ČR. Pro účely Aktualizace byl v rámci RVUR zřízen Řídící výbor pro aktualizaci, vedený zástupcem Ministerstva financí. Aktualizace stávající SUR ČR (schválené vládou v roce 2004) byla zahájena v roce 2007.

Prostřednictvím Ministerstva životního prostředí byla koordinace zpracování Aktualizace zadána externímu subjektu (konzultační společnosti). Zpracování převážné části stávajícího textu je dílem meziresortní pracovní skupiny – prací této skupiny ze zúčastnili zástupci ministerstev a Úřadu vlády ČR.

V průběhu prací byly jednotlivé části Aktualizace diskutovány v rámci pracovní skupiny, dílčí výstupy pak byly projednávány Řídícím výborem pro Aktualizaci, respektive přímo Radou vlády pro udržitelný rozvoj.

Příprava Aktualizace probíhala v následujících fázích:

Iniciace

Proces Aktualizace byl zahájen zpracování dokumentu „Aktualizace SUR ČR – Úvodní teze“ (květen 2008), který stručně definoval základní principy aktualizace, strategický rámec udržitelného rozvoje EU a přehled strategií udržitelného rozvoje některých evropských států.

Dokument obsahoval také první návrh strategické vize a klíčových témat udržitelného rozvoje ČR jako vstupních podkladů pro diskusi o obsahovém zaměření Aktualizace. Dokument byl otevřen připomínkám – výstupy veřejné diskuse byly shrnuty a zveřejněny. Řada připomínek byla využita ve stávajícím textu.

Text dokumentu včetně souhrnu připomínek lze nalézt www.mzp.cz/sur.

Analýza

V období červenec – září 2008 probíhalo zpracování analýzy podkladových dokumentů tj. strategických a koncepčních dokumentů ČR s cílem identifikovat a popsat hlavní trendy a problémy, související s problematikou udržitelného rozvoje.

Vzhledem ke velkému množství zpracovaných podkladových dokumentů byla pro nalezení struktury zprávy použita metoda matematického shlukování, jejíž výsledek byl vzat jako základ struktury analýzy, která však byla dále upravena na základě diskuse v týmu zpracovatele a pracovní skupině.

Výstupy této fáze zpracování představuje (i) analýza podkladových dokumentů (pracovní verze 03, září 2008), (ii) TOWS analýza (pracovní verze 03, září 2008). Oba dokumenty byly zveřejněny a otevřeny připomínkám, které byly následně využity při zpracování stávajícího textu. Oba výstupy lze nalézt na www.mzp.cz/sur.

Strategie

V návaznosti na závěry analýzy byla navržena strategická část SUR (říjen 2008 – leden 2009). Návrh strategie je strukturován v pěti prioritních osách – každá prioritní osa je členěna na priority, priority pak obsahují cíle. Strategie reaguje na problémy, určené v rámci analýzy jako klíčové (ty jsou popsány vždy v úvodu k jednotlivým prioritním osám). Jednotlivé cíle jsou navrhovány přednostně ve vazbě na existující schválené strategické dokumenty.

Příprava první pracovní verze

Na základě předchozích výstupů byla v březnu 2009 zpracování první pracovní verze Aktualizace, která byla po projednání RVUR postoupena do veřejné diskuse. Pracovní verzi Aktualizace lze nalézt na www.mzp.cz/sur.

B.6. HLAVNÍ CÍLE

Priority a cíle jsou v rámci Aktualizace seřazeny do pěti tzv. prioritních os:

Prioritní osa 1: Populace, člověk a zdraví

- Priorita 1.1: Zlepšování podmínek pro zdravý život
 - Cíl 1: Snížit zdravotní rizika související se znečištěním a poškozením životního prostředí a s bezpečností potravin
 - Cíl 2: Pozitivní ovlivňování zdraví prostřednictvím sociálně-ekonomických determinant
 - Cíl 3: Zdokonalit systém reakce státu na zdravotní a bezpečnostní rizika
- Priorita 1.2: Zlepšování životního stylu a zdravotního stavu populace
 - Cíl 1: Zlepšit zdravotní stav populace
 - Cíl 2: Zlepšit životní styl populace

- Cíl 3: Snížit dopady spotřeby obyvatel ČR na ekonomickou, sociální a environmentální oblast
- Priorita 1.3: Přizpůsobit politiky a služby demografickému vývoji a podpořit mezigenerační a rodinnou soudržnost
 - Cíl 1: Zlepšit zdravotní stav seniorů a zvýšit kvalitu života ve stáří
 - Cíl 2: Podporovat rodiny a usnadnit realizaci rodičovství

Prioritní osa 2: Ekonomika a inovace

- Priorita 2.1: Podpora dynamiky národní ekonomiky a posilování konkurenceschopnosti (průmyslu a podnikání, zemědělství, služeb)
 - Cíl 1: Vytvořit příznivější podnikatelské prostředí a podpořit soukromou iniciativu
 - Cíl 2: Podpořit podnikání a konkurenceschopnost
 - Cíl 3: Zefektivnit podporu malých a středních podniků
 - Cíl 4: Zkvalitnit a zefektivnit dopravu, a zvýšit její bezpečnost
- Priorita 2.2: Zajištění energetické bezpečnosti státu a zvyšování energetické a surovinové efektivity hospodářství
 - Cíl 1: Dosáhnout maximální nezávislosti
 - Cíl 2: Dosáhnout maximální bezpečnosti
 - Cíl 3: Podporovat udržitelnou energetiku
 - Cíl 4: Podporovat udržitelné materiálové hospodářství
- Priorita 2.3: Rozvoj lidských zdrojů, podpora vzdělávání, vědy a výzkumu
 - Cíl 1: Podpořit vzdělávání a rozvoj lidských zdrojů
 - Cíl 2: Podpořit vědu, výzkum, vývoj a inovace

Prioritní osa 3: Rozvoj území

- Priorita 3.1: Upevňování územní soudržnosti
 - Cíl 1: Zvýšit ekonomický a environmentální potenciál, konkurenceschopnost a sociální úroveň regionů ČR na srovnatelnou úroveň s vyspělými regiony Evropy, a postupně snižovat nepřiměřené regionální disparity.
 - Cíl 2: Posílit roli měst jako akceleratorů růstu a rozvoje regionů
 - Cíl 3: Zabezpečit udržitelný rozvoj venkova a posílit harmonizaci vztahů mezi městem a venkovem.
- Priorita 3.2: Zvyšování kvality života obyvatel území
 - Cíl 1: Finančně zabezpečit zvyšování kvality života v území prostřednictvím systému rozpočtového určení daní (obcí a krajů).

- Cíl 2: Zvýšit a zkvalitnit dopravní, technologickou, energetickou a znalostní dostupnosti, včetně infrastruktury sídel, a tím i zlepšení životního prostředí v sídlech.
- Cíl 3: Zvýšit a zkvalitnit dostupnost služeb (včetně kultury), především pak bydlení
- Cíl 4: Posílit zastoupení udržitelného cestovního ruchu ve struktuře místní ekonomiky
- Priorita 3.3: Účinněji prosazovat strategické územní plánování
 - Cíl 1: Vytvořit předpoklady pro udržitelné využívání území
 - Cíl 2: Hospodárně využívat zastavěné území a chránit území nezastavěné a nezastavitelné pozemky

Prioritní osa 4: Krajina, ekosystémy a biodiverzita

- Priorita 4.1: Ochrana krajiny jako předpoklad pro ochranu druhové diverzity
 - Cíl 1: Udržet a zvýšit ekologickou stabilitu krajiny a podporovat její funkce, zejména udržitelným hospodařením v krajině
 - Cíl 2: Chránit volnou krajinu
 - Cíl 3: Zastavit pokles biologické rozmanitosti.
- Priorita 4.2: Odpovědné hospodaření v zemědělství a lesnictví
 - Cíl 1: Podporovat šetrné způsoby zemědělského hospodaření a rozvíjet jeho mimoprodukční funkce
 - Cíl 2: Zachovat a zlepšit biologickou rozmanitost v lesích podporou šetrných, přírodě blízkých způsobů hospodaření v lesích a posílením mimoprodukčních funkcí lesních ekosystémů
- Priorita 4.3: Adaptace na změny klimatu
 - Cíl 1: Zajistit připravenost ke zvládnutí mimořádných událostí spojených se změnami klimatu.
 - Cíl 2: Dosáhnout dobrého kvantitativního stavu podzemních vod
 - Cíl 3: Obnovit přirozený vodní režim krajiny
 - Cíl 4: Snižovat dopady očekávané globální klimatické změny a extrémních meteorologických jevů na lesní ekosystémy

Prioritní osa 5: Stabilní a bezpečná společnost

- Priorita 5.1: Posilování sociální stability a soudržnosti
 - Cíl 1: Specifikovat a realizovat klíčové principy připravenosti společnosti a státu z hlediska podpory integrace cizinců.
 - Cíl 2: Posílit prevenci nežádoucích patologických a sociálních jevů, kriminality, korupce

- Cíl 3: Zajistit přístup osobám a rodinám ohroženým chudobou a sociálním vyloučením k sociální ochraně a základním službám
- Priorita 5.2: Efektivní stát a samospráva
 - Cíl 1: Zajistit dlouhodobou udržitelnost veřejných financí
 - Cíl 2: Rozvíjet lidské zdroje ve veřejné správě a cíleným vzděláváním přispět k efektivitě veřejné správy a rozvoji forem její práce v souladu s požadavky udržitelného rozvoje („smart administration“ / „chytrá veřejné správa“)
 - Cíl 3: Rozvíjet eGovernment
- Priorita 5.3: Zvyšování připravenosti na zvládání dopadů globálních bezpečnostních hrozeb a posilování mezinárodních vazeb
 - Cíl 1: Prohlubováním mezinárodní spolupráce zvýšit připravenost na teroristické hrozby, včetně nových forem těchto hrozeb
 - Cíl 2: Zvýšit připravenost složek Integrovaného záchranného systému včetně zařízení civilní ochrany, k plnění úkolů ochrany obyvatelstva při řešení dopadů globálních bezpečnostních hrozeb.
 - Cíl 3: Rozvíjet spolupráci v rámci regionu a EU a posílit aktivní účast v mezinárodních organizacích. usilovat o zvýšení objemu a zefektivnění oficiální rozvojové pomoci v uvedených oblastech.
 - Cíl 4: Podílet se na plnění mezinárodních závazků v oblasti snižování emisí skleníkových plynů

B.7. PŘEHLED UVAŽOVANÝCH VARIANT ŘEŠENÍ

Strategie udržitelného rozvoje je zpracovávána invariantně, v rámci jednotlivých kroků přípravy však byly různé varianty diskutovány (např. systém prioritních os apod.).

B.8. VZTAH K JINÝM KONCEPCÍM A MOŽNOST KUMULACE VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VEŘEJNÉ ZDRAVÍ S JINÝMI ZÁMĚRY

Vzhledem ke svému obsahovému zaměření má SUR ČR vztah k řadě koncepcí. SUR ČR zohledňuje obnovenou Strategii udržitelného rozvoje EU (2006). Na národní úrovni jsou to především následující koncepční dokumenty:

- Strategie hospodářského růstu (Úřad Vlády ČR, 2005)
- Národní strategický referenční rámec 2007 – 2013 (MMR, 2007)
- Strategie regionálního rozvoje ČR na léta 2007 – 2013 (MMR, 2006)
- Politika územního rozvoje ČR (MMR, 2008)

- Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na léta 2007 – 2013 (MMR, 2006)
- Národní politika vědy a výzkumu ČR 2006 – 2008 (MŠMT, 2006)
- Státní energetická koncepce (MPO, 2004)
- Koncepce průmyslové politiky (MPO, 2000)
- Akční plán energetické účinnosti ČR (MPO, 2007)
- Surovinová politika v oblasti nerostných surovin (MPO, 2000)
- Operační program Podnikání a inovace 2007 – 2013 (MPO, 2007)
- Koncepce podpory malého a středního podnikání na období 2007 – 2013 (MPO, 2007)
- Národní inovační politika 2005 – 2010 (MPO, 2005)
- Národní program hospodárného nakládání s energií a využívání jejích obnovitelných a druhotných zdrojů na roky 2006 – 2009 (MPO, 2005)
- Meziresortní koncepce bezpečnostního výzkumu a vývoje ČR do roku 2015 (MV, 2008)
- Prioritní oblasti bezpečnostní politiky ČR (MV, 2006)
- Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020 (MV, 2008)
- Bezpečnostní strategie ČR (MZV, 2003)
- Státní politika životního prostředí 2004 – 2010 (MŽP, 2004)
- Národní strategie ochrany biologické rozmanitosti (MŽP, 2005)
- Plán odpadového hospodářství ČR (MŽP, 2003)
- Národní program na zmírnění dopadů změny klimatu v ČR (MŽP, 2004)
- Národní program snižování emisí ČR (MŽP, 2007)
- Národní program ke zlepšování kvality ovzduší (MŽP, 2003)
- Strategie ochrany před povodněmi pro území ČR (MŽP, 2000)
- Státní program ochrany přírody a krajiny České republiky (MŽP, 1998)
- Operační program Životní prostředí 2007 – 2013 (MŽP, 2006)
- Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v České republice (MŽP, 2000)
- Akční plán environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty na léta 2007 – 2009 (MŽP, 2006)
- Program podpory environmentálních technologií v ČR (MŽP, 2005)
- Strategie vzdělávání pro udržitelný rozvoj (MŽP, 2008)
- Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR – Zdraví pro všechny v 21. století (MZd, 2002)
- Akční program zdraví a životního prostředí ČR (1998)
- Dopravní politika ČR 2005 – 2013 (MD, 2005)

- Operační program Doprava 2007 – 2013 (MD, 2006)
- Generální plán rozvoje dopravní infrastruktury (MD, 2005)
- Podpora realizace udržitelné dopravy 2007 – 2011 (MD, 2007)
- Národní strategie rozvoje cyklistické dopravy ČR (MD, 2004)
- Akční plán ČR pro rozvoj ekologického zemědělství do roku 2010 (MZe, 2004)
- Program MZe udržitelné spotřeby a výroby (MZe, 2007)
- Národní strategický plán pro rozvoj venkova ČR na období 2007 – 2013 (MZe, 2006)
- Program rozvoje venkova ČR na období 2007 – 2013 (MZe, 2007)
- Plán hlavních povodí České republiky 2007 – 2012 (MZe, 2007)
- Národní lesnický program (MZe, 2008)
- Koncepce vodohospodářské politiky Ministerstvo zemědělství pro období po vstupu do Evropské unie na léta 2004 až 2010 (MZe, 2004)

B.9. PŘEDPOKLÁDANÝ TERMÍN DOKONČENÍ

Říjen – listopad 2009

B.10. NÁVRHOVÉ OBDOBÍ

Časový horizont Aktualizace je 2030.

B.11. ZPŮSOB SCHVALOVÁNÍ

Aktualizaci Strategie udržitelného rozvoje schvaluje vláda ČR.

C. ÚDAJE O DOTČENÉM ÚZEMÍ

C.1. VYMEZENÍ DOTČENÉHO ÚZEMÍ

Strategie udržitelného rozvoje České republiky je zpracovávána pro celé území České republiky.

C.2. VÝČET DOTČENÝCH ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ, KTERÉ MOHOU BÝT KONCEPCÍ OVLIVNĚNY

Územně samosprávné členění České republiky vychází ze základních jednotek – obcí. Jako vyšší územně samosprávné celky jsou definovány kraje. Předpokládá se ovlivnění území všech krajů České republiky:

- Hlavní město Praha (VÚSC Pražský kraj)
- Středočeský kraj se sídlem v Praze
- Jihočeský kraj se sídlem v Českých Budějovicích
- Plzeňský kraj se sídlem v Plzni
- Karlovarský kraj se sídlem v Karlových Varech
- Ústecký kraj se sídlem v Ústí nad Labem
- Liberecký kraj se sídlem v Liberci
- Královéhradecký kraj se sídlem v Hradci Králové
- Pardubický kraj se sídlem v Pardubicích
- Kraj Vysočina se sídlem v Jihlavě
- Jihomoravský kraj se sídlem v Brně
- Zlínský kraj se sídlem ve Zlíně
- Olomoucký kraj se sídlem v Olomouci
- Moravskoslezský kraj se sídlem v Ostravě

C.3. ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKY STAVU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V DOTČENÉM ÚZEMÍ

Klima

Podnebí České republiky spadá do atlanticko-kontinentální oblasti mírného klimatického pásma severní polokoule. Průměrná roční teplota kolísá v závislosti na geografických faktorech od 1,0 po 9,4 °C. Nejnížší teplotní

průměry se jsou v horských oblastech na severní, východní a jihozápadní hranici území. Nejteplejší oblasti jsou v nadmořských výškách kolem 200 m (nížiny na jihovýchodě území a v Polabí). U průměrných ročních teplot a průměrných teplot jarní a podzimní sezóny plošně převládají teploty kolem 7 až 8 °C, u letní sezóny hodnoty 16 až 17 °C a u zimní sezóny průměrná teplota -1 °C. Specifickou oblastí je Praha, jejíž tepelný ostrov zvyšuje průměrnou roční teplotu cca o 1 až 2 °C nad hodnoty odpovídající její geografické poloze.

Roční chod teploty vzduchu má tvar jednoduché vlny s minimem v lednu a maximem v červenci. Z porovnání teplotních trendů v letech 1961 – 1990 a 1991 – 2008 vyplývá, že průměrná roční teplota mezi těmito dvěma obdobími se zvýšila o 0,8 °C, nejvíce se zvýšily teploty v lednu a srpnu (o 1,5 °C), nejméně v září, říjnu a prosinci (kolem 0,2 °C). Trend nárůstu průměrné roční teploty od roku 1961 je 0,33 °C/10 let, vyšší jsou zimní a letní trendy 0,44 °C/10 let, resp. 0,43 °C/10 let, nejméně se teplota zvyšuje na podzim (trend 0,08 °C/10 let); v posledních 15 letech se trendy zvyšují.

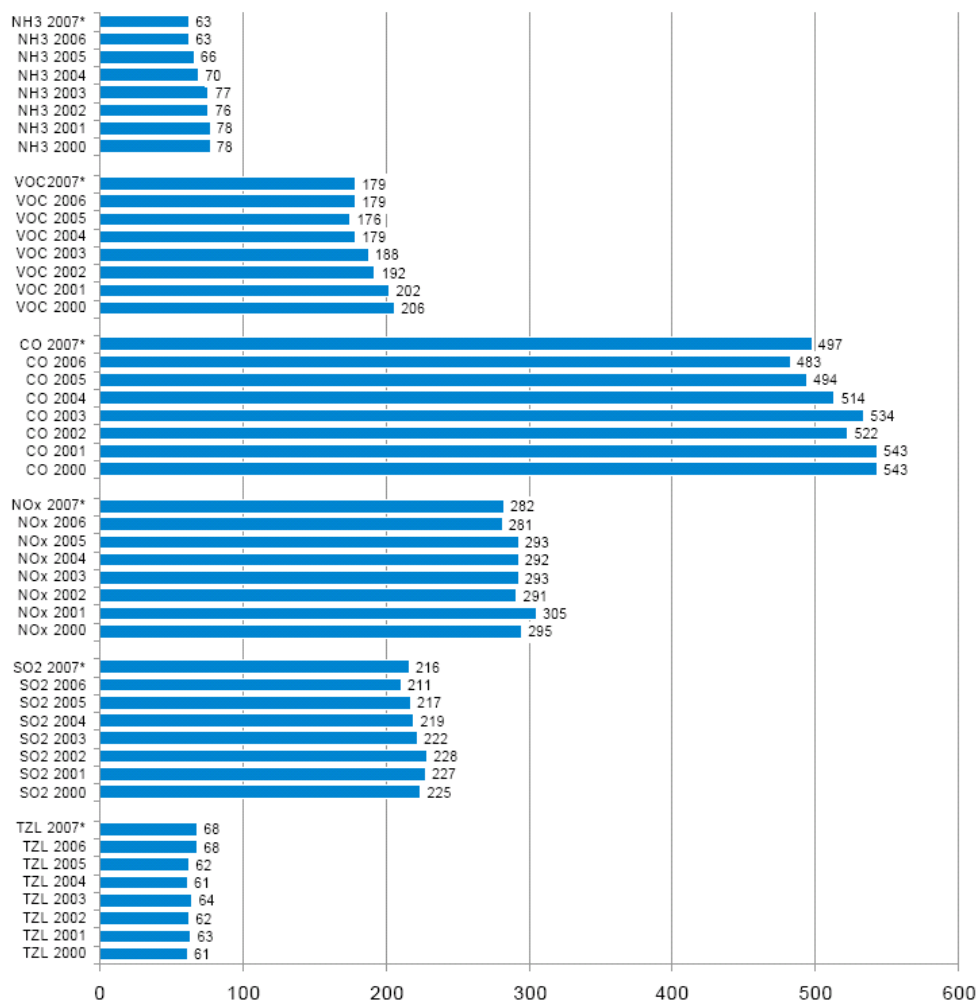
Atmosférické srážky patří k nejproměnlivějším klimatickým prvkům. Rozhodujícími činiteli pro srážkové poměry jsou především geografická poloha místa vůči proudění přinášejícímu vláhu a četnost výskytu povětrnostních situací, při nichž vypadává větší množství srážek. Vydatné srážky jsou spojeny především s výskytem tlakových níží a brázd nad střední Evropou. Relativně delší bezesrážková období se vyskytují zejména pod vlivem výběžku azorské tlakové výše v letním období.

Roční chod srážek ve tvaru jednoduché vlny s maximem v červenci a minimem v únoru, který byl dříve dosti typický pro většinu našeho území, se v chodu průměrných měsíčních úhrnů sice vyskytuje, nicméně pro jednotlivé části našeho území již tak typický není. Svědčí to o stále výraznější proměnlivosti typického srážkového režimu nejen na území České republiky, ale v celé střední Evropě. Častěji se vyskytují extrémní srážkové úhrny, které se projeví i opakovaným výskytem povodní zejména po roce 1995 (např. rozsáhlejší povodně v letech 1997, 1998, 2002, 2004, 2005 a 2007). Zejména v posledním desetiletí byl zaznamenán vyšší výskyt extrémních projevů počasí.

Ovzduší

Emisní situace

Na rozdíl od vývoje během 90. let, kdy došlo k oddělení emisí a ekonomického růstu ("decoupling"), tj. jednotkové emise (na 1000 USD HDP) začaly klesat u většiny polutantů, se příznivý trend v následující dekádě zpomalil.

Obrázek 1: Graf vývoje emisí základních znečišťujících látek v letech 2000 – 2007

(zdroj: ČHMÚ – převzato ze Zprávy o stavu životního prostředí ČR v roce 2007, CENIA)

Nejvýznamnější skupinu bodově sledovaných zdrojů tvoří veřejná a průmyslová energetika (společně cca 80 % emisí SO₂ a 45 % emisí NO_x). Dále se na celkových emisích výrazně podílejí plošné zdroje, zejména vytápění domácností (cca 30 % PM₁₀ a 23 % PM_{2,5}), používání rozpouštědel (cca 53 % VOC) a zemědělské činnosti (cca 95 % NH₃). Mobilní zdroje se na celkových emisích podílejí významnou měrou u NO_x (cca 45 %), PM₁₀ (36 %) a PM_{2,5} (cca 51 % včetně emisí z otěrů).

Produkce emisí oxidu siřičitého je způsobena především využíváním pevných paliv pro výrobu elektrické energie ve velkých stacionárních zdrojích. Rovněž emise zbývajících látek v meziročních srovnáních spíše stagnují. U polutantů souvisejících s emisemi z dopravy je stagnace trendů dána tím, že nárůst dopravních výkonů je do značné míry kompenzován obnovou vozového parku (a tedy zlepšením emisních parametrů, zejména u osobních vozidel).

Samostatnou kapitolu představují emise skleníkových plynů. Vzhledem ke strukturálním změnám v ekonomice na začátku 90. let poklesly emise

skleníkových plynů v ČR, vyjádřené ekvivalentem oxidu uhličitého (CO₂ ekv.) mezi lety 1990 a 2006 o 23,7 %. Požadavek snížení o 8 % oproti roku 1990 vyplývající z mezinárodních závazků ČR je tak zatím s rezervou plněn. Významná část tohoto snížení emisí se však udála před rokem 1994. a od tohoto roku emise skleníkových plynů stagnují; výsledky inventur po roce 2005 naznačují dokonce jejich mírný nárůst.

Významné poklesy emisí v sektorech „Energetika – stacionární zdroje“ (zejména podniková energetika, služby, instituce a domácnosti) a „Zemědělství“ jsou bohužel do jisté míry kompenzovány nárůstem emisí z dopravy. Jejich podíl na celkových emisích se zvýšil ze 4,7 % v roce 1990 na 13 % v roce 2006. Převážná část emisí z mobilních zdrojů je tvořena silniční dopravou, jejíž příspěvek k celkovým emisím skleníkových plynů (vyjádřené ekvivalentem CO₂) od roku 1990 narostl z 3,9 % na 12,6 % v roce 2006.

ČR patří k průmyslovým zemím s výrazným podílem energeticky náročných výrob (výroba železa a oceli, chemický průmysl, výroba cementu a vápna, atd.), vysokým podílem využití tuhých paliv při výrobě elektrické energie i tepla. Měrné emise skleníkových plynů (vztažené na jednoho obyvatele) tak patří k největším v EU.

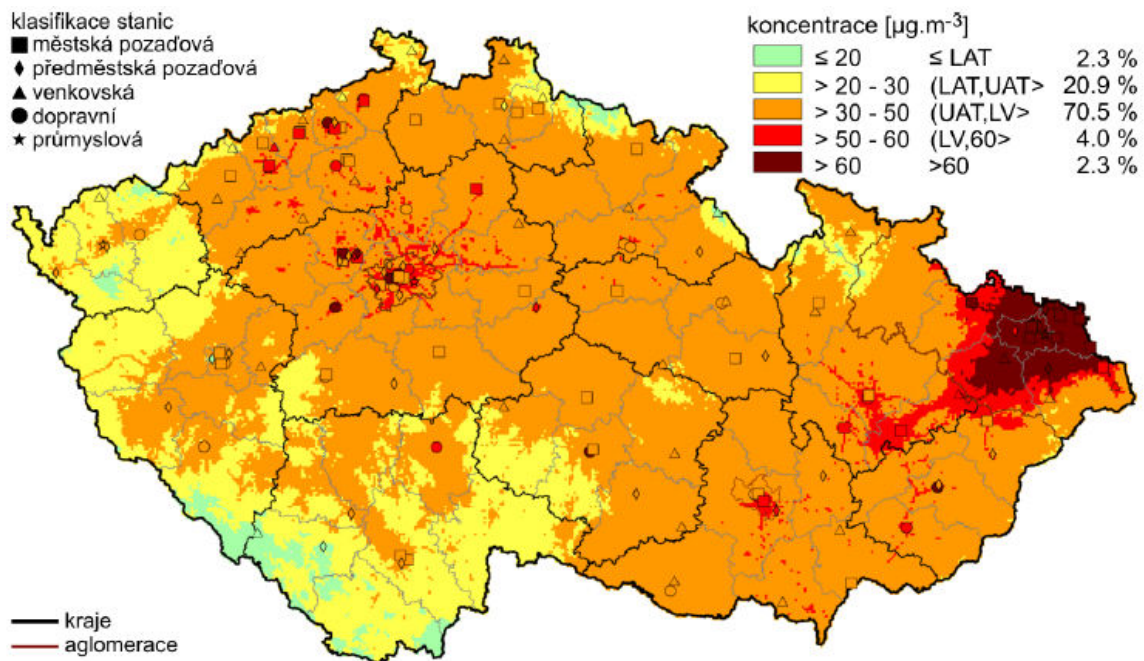
Imisní situace

V devadesátých letech dvacátého století byl v ČR patrný klesající trend ve znečištění ovzduší oxidem siřičitým, suspendovanými částicemi PM₁₀, oxidem dusičitým i oxidy dusíku. Na přelomu tisíciletí však došlo k zastavení klesajícího trendu a do roku 2003 koncentrace uvedených znečišťujících látek naopak vzrostly, v případě oxidu siřičitého jen velmi mírně.

Vzhledem k rostoucí dopravě (včetně transitu) rostou imisní koncentrace NO_x a trvale jsou překračovány limity pro troposférický ozón. Rostou koncentrace PM₁₀ v některých městech. Tam, kde se obyvatelé kvůli rostoucím cenám plynu vracejí k hnědému uhlí, rostou i lokální koncentrace SO₂. Zdravotní rizika, vyplývající z vystavení obyvatel účinkům SO₂, NO_x, těkavých organických sloučenin (VOC), a kovů (zvláště olova) ve venkovním ovzduší se v posledních 15 letech postupně snížila. Vystavení účinkům suspendovaných částic frakce PM₁₀ a polycyklických aromatických uhlovodíků (PAU) je stále v řadě oblastí vysoké a představuje zdravotní riziko. Přitom v případě suspendovaných částic po předchozím poklesu nastala stagnace a na řadě míst dokonce nárůst imisních koncentrací.

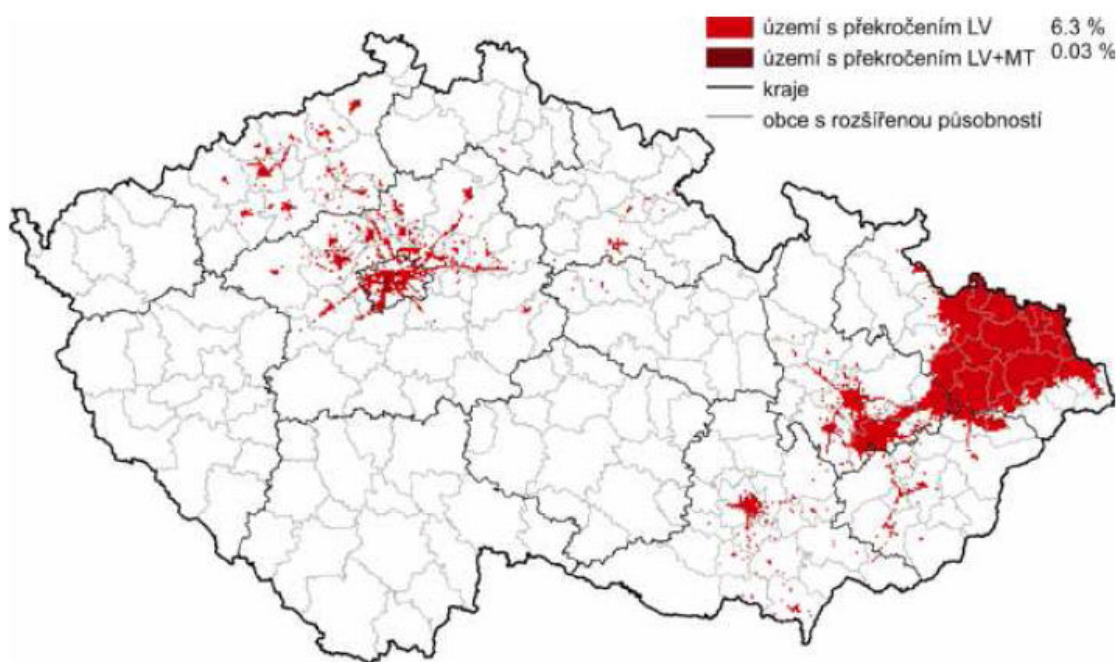
Znečištění ovzduší suspendovanými částicemi frakce PM₁₀ zůstává jedním z hlavních problémů znečištění venkovního ovzduší ČR. Nejvíce zatíženými souvislými oblastmi jsou Ostravsko a Karvinsko. Imisní limity pro ochranu lidského zdraví pro suspendované částice velikostní frakce PM₁₀ (roční a zejména 24 hodinový limit) sice nejsou překračovány setrvale, nicméně dlouhodobě zhoršenou kvalitu ovzduší z důvodu zvýšené obsahu

suspendovaných částic nelze vyloučit zejména vzhledem ke skutečnosti, že do modelování celkové zátěže jsou započítávány pouze primární emise ze zdrojů, přičemž sekundární emise (tzn. např. zvířený prach) jsou často významnějším problémem.

Obrázek 2: Nejvyšší 24 hodinové koncentrace PM_{10} v roce 2007
(zdroj: ČHMÚ – převzato ze Zprávy o stavu životního prostředí ČR v roce 2007, CENIA)

Na základě map územního rozložení imisních charakteristik kvality ovzduší jsou vymezovány oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší, tj. takové oblasti, ve kterých je překročen imisní limit pro ochranu zdraví lidí pro alespoň jednu z hlavních znečišťujících látek (jedná se o SO_2 , CO , PM_{10} , Pb , NO_2 a benzen).

Obrázek 3: *Mapa oblastí ČR s překročenými imisními limity pro ochranu zdraví v roce 2007*

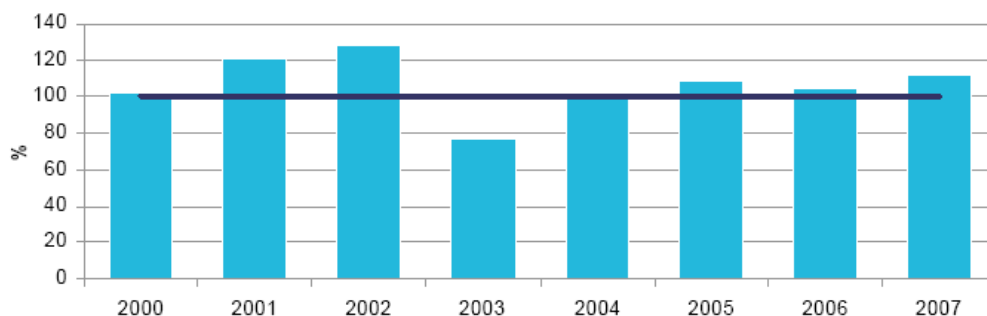
(zdroj: ČHM – převzato ze Zprávy o stavu životního prostředí ČR v roce 2007, CENIA)

Vzhledem k tomu, že měření emisí je prováděno především ve velkých sídlech, lze s vysokou pravděpodobností očekávat, že zvýšené, ale i nadlimitní koncentrace řady látek se vyskytují i v malých obcích, kde se imise neměří, a ve kterých v České republice žije poměrně značná část populace. Jedná se zejména o koncentrace suspendovaných částic, PAU a těžkých kovů. Zásadní roli na znečištění ovzduší hraje geomorfologie území, dopravní zátěž a způsob vytápění.

Voda

Výskyt vody na území ČR je závislý téměř výhradně na atmosférických srážkách a jejich transformaci v přírodním prostředí. Přítoky vody z území sousedních států zvyšují naše vodní bohatství jen zcela nevýznamně. Využitelné zdroje podzemních vod se dlouhodobě pohybují mezi 1200 – 1400 mil. m³, přičemž odběry podzemních vod od roku 1989 (historické maximum) poklesly o ca 30%. Odebraná podzemní voda se z 85 % využívá jako zdroj pitné vody. Příznivě se již od počátku 90. let projevuje nárůst cen vody (včetně růstu vodného a stočného), který vede k hospodárnějšímu využívání podzemní i povrchové vody.

Četnost suchých měsíců v posledních dvou až třech desetiletích dosáhla maxima za celé sledované období, významné je i to, že tato desetiletí následují po sobě a že v posledních 50ti letech došlo ke zvýšení pravděpodobnosti výskytu měsíců klasifikovaných jako mírně suchý o 15 % a extrémně suchých o 5 %.

Obrázek 4: Procento dlouhodobého srážkového normálu na území ČR v letech 2000 – 2007

(zdroj: ČHMÚ – převzato ze Zprávy o stavu životního prostředí ČR v roce 2007, CENIA)

Zásobování vodou

Tabulka 1: Množství vody vyrobené v roce 2008

Území, kraj	Počet úpraven vody (ks)	Voda vyrobená v tis. m ³		Voda užitková v tis. m ³		Voda vyrobená určená k realizaci *)
		celkem	z toho z vody podzemní	vyrobená	fakturovaná	
Česká republika	1 788	667 114	325 322	2 517	2 298	664 483
Hl. město Praha	3	125 438	18 592	1 078	1 078	109 991
Středočeský	247	48 727	39 725	1 029	996	63 416
Jihočeský	228	37 018	14 059	5	5	37 718
Plzeňský	183	33 322	11 582	0	0	33 392
Karlovarský	25	22 399	6 867	0	0	20 660
Ústecký	61	59 212	24 449	73	73	61 156
Liberecký	61	30 664	19 633	0	0	30 538
Královéhradecký	108	33 461	30 241	0	0	34 509
Pardubický	92	31 110	24 641	3	3	30 803
Vysočina	352	26 207	12 975	23	22	27 717
Jihomoravský	115	69 171	61 138	212	92	69 593
Olomoucký	109	30 396	25 960	31	0	32 607
Zlínský	102	32 190	17 520	0	0	32 250
Moravskoslezský	102	87 799	17 940	63	28	80 133

*) Množství vyrobené vody ve vlastních vodohospodářských zařízeních po připočtení množství vody převzaté od jiného provozovatele vodovodu příp. od jiných organizací a odečtení množství vody předané jinému provozovateli.

Zdroj: ČSÚ: Údaje o vodovodech a kanalizacích za rok 2008 podle krajů (NUTS 3)

Tabulka 2: Přehled zásobování vodou z vodovodní sítě v roce 2008

Území, kraj	Obyvatelé			Délka vodovodní sítě (km)	Počet vodovodů	
	střední stav obyvatel (osoby)	zásobování vodou z vodovodů (osoby)	podíl obyvatel zásobovaných vodou z vodovodů (%)		celkem	z toho skupinových vodovodů
Česká republika	10 429 692	9 664 179	92,7	72 167	4 449	1 046
Hl. město Praha	1 225 281	1 224 700	100,0	3 679	2	1
Středočeský	1 216 772	1 011 440	83,1	9 593	672	166
Jihočeský	634 614	585 174	92,2	5 886	661	126
Plzeňský	566 080	471 978	83,4	3 938	486	97
Karlovarský	308 577	300 974	97,5	2 013	133	11
Ústecký	834 283	791 077	94,8	6 414	294	36
Liberecký	435 790	384 727	88,3	3 594	231	64
Královéhradecký	553 513	505 389	91,3	4 887	221	71
Pardubický	513 703	490 511	95,5	4 384	198	78
Vysočina	514 387	477 352	92,8	5 385	675	91
Jihomoravský	1 143 615	1 099 282	96,1	7 144	274	109
Olomoucký	641 822	567 307	88,4	4 230	186	75
Zlínský	591 087	531 719	90,0	3 670	147	25
Moravskoslezský	1 250 168	1 222 550	97,8	7 349	269	95

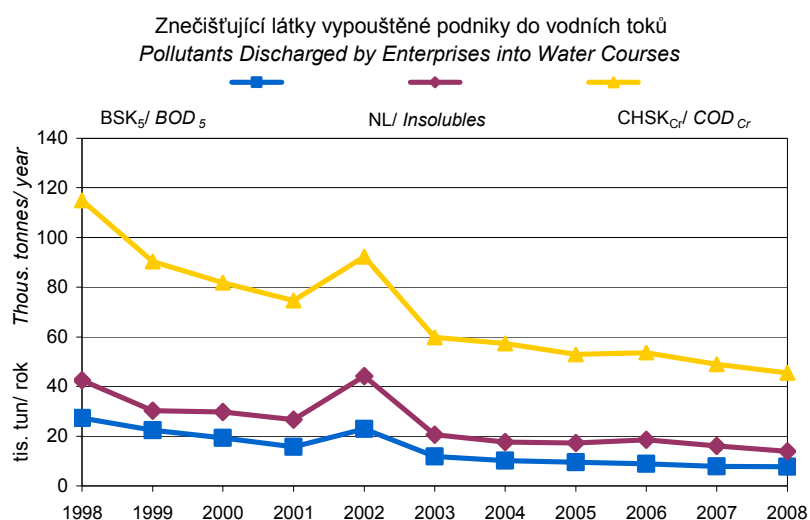
Zdroj: ČSÚ: Údaje o vodovodech a kanalizacích za rok 2008 podle krajů (NUTS 3)

Znečištění vod

Z dlouhodobého hlediska (mezi roky 1990 a 2007) došlo k celkovému významnému poklesu vypouštěného znečištění do vod. Dle ukazatelů znečištění BSK₅ o 94,7 %, CHSKCr o 88 %, nerozpuštěných látek (NL) o 90 % a rozpuštěných anorganických solí (RAS) o 14,6 %. Od roku 2003 nicméně jde již pouze o pozvolný pozitivní trend vypouštění organického znečištění sledovaného ukazateli BSK₅ a CHSKCr a stagnaci ve vypouštění NL a RAS. Množství znečištění přitékajícího na ČOV se již statisticky významně nemění a vzhledem k tomu, že velké zdroje znečištění mají ČOV již vybudovanou nebo rekonstruovanou, je další snižování vypouštěného znečištění závislé na poměrně pomalém a náročném budování ČOV u menších obcí.

V letech 1990–2007 se podařilo snížit vypouštěné množství nebezpečných látek. K významnému poklesu došlo také u makronutrientů (dusík, fosfor) v důsledku toho, že se v technologii čištění odpadních vod u nových a intenzifikovaných čistíren odpadních vod cíleně uplatňuje biologické odstraňování dusíku a biologické nebo chemické odstraňování fosforu. Vývoj od roku 2003 dokládá trend pozvolného snižování vypouštěných makronutrientů i přes jejich mírně se zvyšující produkci.

Nejvýznamnějšími bodovými zdroji znečištění jsou především velké průmyslové podniky, a to i přes to, že jejich odpadní vody jsou čištěny. Složení odpadních vod z průmyslu je proměnlivé a závisí na technologiích výroby a použitém stupni čištění. Obdobně patří vedle průmyslu mezi nejvýznamnější zdroje znečištění povrchových vod velké komunální zdroje (tzn. ČOV obcí nad 10 000 ekvivalentních obyvatel).

Obrázek 5: Znečišťující látky vypouštěné podniky do vodních toků v ČR v letech 1998 – 2008 (zdroj: ČSÚ)

Tabulka 3: Kanalizační síť a počet obyvatel s napojením na ČOV v ČR v roce 2006

ČR, kraj	Délka kanalizační sítě km	Délka kanalizačních přípojek km	Počet obyvatel bydlících v domech napojených na kanalizaci s ČOV	Čistírny odpadních vod	
				počet	kapacita m ³ /den
Česká republika	36 629	12 517	7 561 315	2 017	3 775 931
Hl.město Praha	3 522	878	1 172 240	26	634 863

Středočeský	4 394	1 532	763 620	364	330 588
Jihočeský	3 304	1 502	464 833	243	270 339
Plzeňský	2 446	772	391 627	174	180 814
Karlovarský	877	232	276 305	91	118 389
Ústecký	2 753	600	640 510	176	288 193
Liberecký	1 345	344	269 856	75	167 303
Královéhradecký	2 112	789	360 128	101	230 961
Pardubický	1 596	733	319 069	85	134 788
Vysočina	2 481	956	347 696	169	186 850
Jihomoravský	4 162	1 654	871 829	170	318 064
Olomoucký	2 228	779	427 757	123	229 932
Zlínský	2 253	868	410 613	85	175 104
Moravskoslezský	3 157	877	845 232	135	509 743

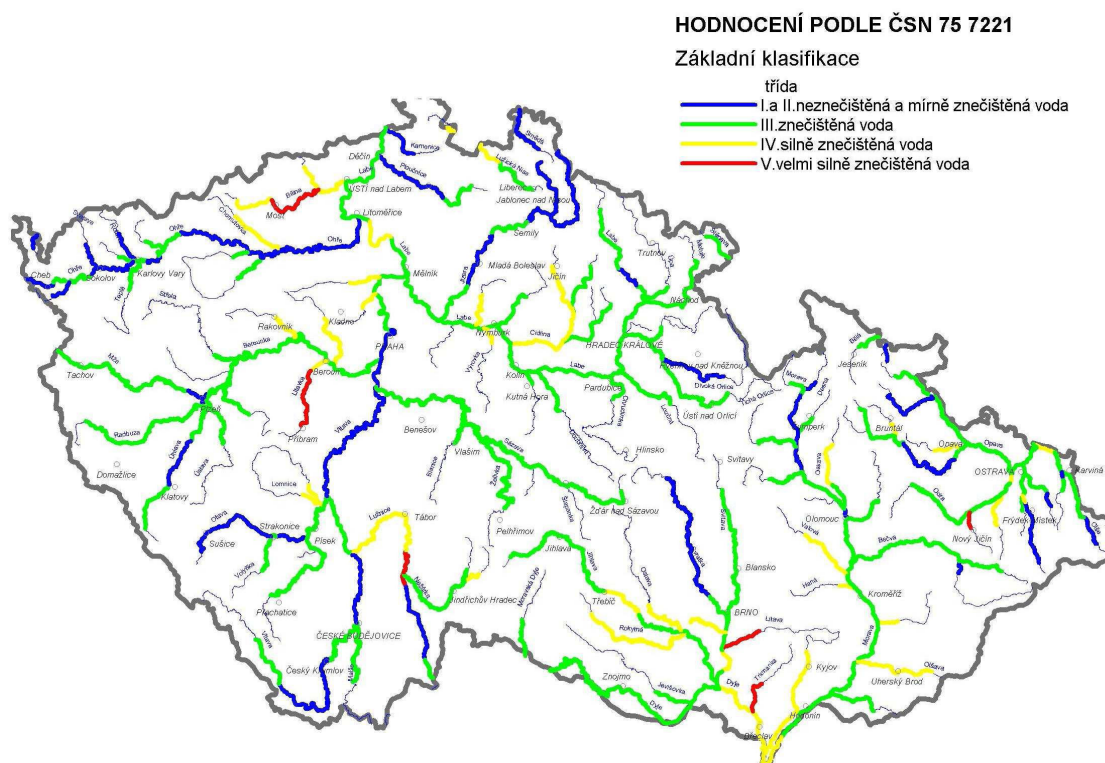
Zdroj: ČSÚ: Informace o životním prostředí v ČR (2001 - 2006)

Vliv plošného znečišťování vod je odlišný v různých oblastech ČR v závislosti na intenzitě a způsobu zemědělského hospodaření a úrovni atmosférické depozice. **Nejvýznamnější vliv z plošných zdrojů znečištění představují dusíkatá hnojiva** používaná v zemědělství.

V roce 2007 bylo Českou inspekcí životního prostředí evidováno na území ČR 181 případů havarijního znečištění nebo ohrožení jakosti vod, z toho na podzemních vodách 6 případů.

Jakost vod

I přes postupné zlepšování jakosti vod se stále vyskytují úseky vodních toků zařazené do V. třídy jakosti vody podle základní klasifikace ukazatelů.

Obrázek 6: *Jakosti vody v tocích ČR v období 2006–2007 dle ČSN 75 7221*

Nejzatíženějšími řekami jsou většinou menší toky s malou vodností, které protékají hustě osídlenými oblastmi nebo oblastmi s velkou zátěží (zejména Trkmanka, Lomnice, Litava, Kyjovka, Hájecký potok, Mrlina, Skalice, Vlkava a Zákolanský potok). Z větších toků je to Bílina a dolní toky Lužnice a Ostravice. Ve srovnání s ostatními sledovanými toky byla velmi **dobrá jakost vod v některých hraničních tocích** jako např. Černá voda, Lužní potok, Moldavský potok, Řezná, Teplá Bystřice, Rokytice (většinou zde ale nebyly sledovány halogenové organické sloučeniny - AOX), ale i v Kamenici, Metuji, Moravici, Smědé, Zlaté Opavici a Želivce, která však opakovaně dosahuje III. třídy pro dusičnanový dusík. Také **horní toky větších řek** – Moravy, Svratky, Ostravice, Labe, Jihlavy **byly jen málo zatíženy znečišťujícími látkami**, stejně jako Jizera, Otava, Úhlava a Vltava (odhlédneme-li od AOX) po celé délce svého toku.

Tabulka 4: *Rozdělení profilů ČR v jednotlivých skupinách ukazatelů do tříd jakosti vody dle ČSN 75 7221 v roce 2007*

Skupina/třída jakosti vod	A	B	C	D
	Obecné, fyzikální a chemické ukazatele	Specifické organické látky	Kovy a metaloidy	Mikrobiologické a biologické ukazatele

Celkový počet sledovaných profilů ve skupině				
	297	194	282	296
I.	0	69	6	18
II.	13	14	63	16
III.	38	16	23	20
IV.	18	1	6	17
V.	31	0	2	29

Monitorování jakosti vody v nádržích, u nichž je výrazně rozvinuta rekreace se soustřeďuje především na ty ukazatele, které ji mohou výrazně ovlivnit v negativním slova smyslu. Nejčastější problémy s jakostí vody v koupacích oblastech souvisejí s masovým výskytem sinic, které mohou mít nepříznivé zdravotní účinky a na některých lokalitách každoročně vedou k vyhlášení zákazu koupání. V koupací sezoně 2007 bylo z důvodu přítomnosti vodního květu vyhlášeno celkem 24 zákazů koupání (pro srovnání, v roce 2006 došlo k 18 zákazům).

Z hlediska jakosti podzemních vod se celkově se jako nejvýraznější ukazatele znečištění podzemních vod jeví dusíkaté látky (zejména dusičnany a amonné ionty), chloridy a hliník. Organické látky se na znečištění podzemních vod podílejí menší částí, nejvíce jsou zastoupeny těžké organické látky a pesticidní látky, které byly zjištěny v podzemních vodách mělkých vrtů, zejména v zemědělských oblastech. Nadlimitními koncentracemi dusíkatých sloučenin jsou nejvíce zasaženy mělké vrty, kde je obvyklou příčinou zemědělská činnost. Znečištění dusíkatými sloučeninami vykazuje od roku 2003, kdy se projevila vliv povodní v roce 2002 na zhoršení jakosti podzemních vod, opětovné pozvolné snižování.

Půda a horninové prostředí

Kvalita půdy je negativně ovlivněna zejména antropogenní činností, jako je aplikace některých vstupů do půdy, např. využívání kalů z ČOV a aplikací chemických látek v zemědělství při hnojení zemědělské půdy a používání přípravků na ochranu rostlin. Na některých místech je ovlivněna přírodními vlivy, mezi které patří sesuvy půd. V ČR je kvalita půd ohrožena především erozí a zhutněním.

Znečištění půd

Většina ze sledovaných 12 rizikových prvků v zemědělských půdách ve výluhu 2M HNO₃ vykazovala překročení limitů pouze do 2 % stanovených vzorků,

více nadlimitních vzorků bylo jen u As (7,2 %), u Cd (2,4 %) a u Ni (2,1 %). Procento vzorků, které překračují limity u jednotlivých prvků, se během posledních let sledování významně nemění. Nadlimitní obsahy některých rizikových prvků byly na lehkých půdách zřetelně četnější a byly zastoupeny i z více než 10 % (Cd – 11,1 %, V – 12,8 %). Od roku 1998 se provádí stanovení obsahu rizikových prvků také v extraktu lučavky královské. U analyzovaných vzorků byla překročena platná limitní hodnota opět hlavně na lehkých půdách (Cd – 8,7 %, Cr – 7,2 % a Ni – 3,7 %). Nejvyšší procento nadlimitních vzorků u ostatních půdních druhů bylo zjištěno u As, a to ve 4,6 % případů. Z organických polutantů jsou sledovány PCB, PAU a OCP (perzistentní chlorované pesticidy) kvůli rizikům, která představují pro potravní řetězec a existenci živých organismů.

Aplikace minerálních hnojiv se poté zvýšila v období let 1994–1996a v následujících letech opět klesala až do roku 2000. Od tohoto roku aplikace minerálních hnojiv mírně kolísá. V roce 2007 činila aplikace minerálních hnojiv na zemědělskou půdu u dusíku (N) 83,8 kg.ha⁻¹, u fosforu (ve formě P₂O₅) 15,3 kg.ha⁻¹, a u draslíku (ve formě K₂O) 9,9 kg.ha⁻¹. Celková aplikace čistých živin dodaných minerálními hnojivy dosáhla 109,1 kg hnojiv na 1 ha zemědělské půdy.

Vzhledem k průmyslové tradici České republiky jsou značným problémem staré ekologické zátěže, které vytvořily nebezpečné antropogenní geochemické anomálie v půdě, litosféře i hydrosféře a které je potřeba zneškodňovat. Negativní antropogenní vlivy a rizika souvisí i s kontaminovanými areály výrobních závodů, nevhodnými skládkami průmyslových odpadů, kontaminací vojenských prostor pohonnými hmotami nebo starou municí apod.

Eroze a zhutnění půd

Erozní ohroženost pozemků je obecně ovlivněna půdními vlastnostmi, místním klimatem, způsobem využití a hospodaření na půdě a dalšími vlivy. Pozemky ohrožené erozí se nacházejí zejména ve svažitých částech území a v exponovaných lokalitách bez zpevňujícího vegetačního krytu. Erozně nejvíce jsou ohroženy pozemky v pahorkatinném reliéfu, kde se v důsledku intenzifikace zemědělství a zcelování pozemků z území vytratily přirozené protierozní bariéry (remízky, příkopy, meze, větrolamy aj.). Změnami v podílu orné půdy a s klesající intenzitou využívání zemědělských pozemků klesá jejich celková erozní ohroženost.

V ČR je potenciálně ohroženo 42,2 % (1 797 tis. ha) zemědělských půd vodní erozí a 7,5 % (320 tis. ha) větrnou erozí. Z toho nejvyšším stupněm je ohroženo 14 % zemědělských půd vodní erozí a 0,3 % větrnou erozí.

ČR je zhutněno, nebo zhutněním ohroženo 40 % zemědělských půd. Podle výzkumů VÚMOP je nejvíce postižen a ohrožen podorniční horizont a ornice.

Na odvodněných či dlouhodobě zavlažovaných půdách tento negativní trend ještě zesiluje. Postiženy jsou nejen zrnitostně těžší půdy, ale překvapivě jsou silně zhutněné i zrnitostně lehké půdy především v závlahových oblastech. Zhutnění se negativně projevuje ve vodním režimu půdy a zvyšuje energetickou náročnost zpracování půdy.

Nerostné suroviny

Zásoby některých nerostných surovin vyskytujících se na území ČR byly do značné míry vyčerpány. V současnosti ČR prakticky nemá využitelné zásoby rud a má omezené (nicméně významné) zásoby minerálních paliv (zejména černého a hnědého uhlí). Dále má ČR dostatečné zásoby řady nerudných a stavebních surovin, jejichž životnost dosahuje řádově desítek až stovek roků.

Tabulka 5: Těžba vybraných nerudných a energetických surovin 2003 – 2007

Surovina	2003	2004	2005	2006	2007
	kt				
Kaolin	4 155	3 862	3 882	3 768	3 604
Jíly	553	649	671	561	679
Stavební kámen a štěrkopísek ¹⁾	46 656	48 271	50 954	54 449	56 102
Černé uhlí	13 382	14 648	12 778	13 017	12 462
Hnědé uhlí	49 920	47 840	48 658	48 915	49 134
Vápence a dolomit	10 652	10 913	10 331	10 602	11 66
	t				
Uran ²⁾	457,9	434,8	419,6	383,0	322,0
z toho loužením	95,8	72,7	41,6	47,0	37,2

pozn. 1): Uváděná těžba pouze u výhradních ložisek; ve skutečnosti je celková těžba na výhradních i nevýhradních ložiscích stavebního kamene a štěrkopísků přibližně o 20 % vyšší.

pozn. 2): Uran získaný loužením pochází ze sanací bývalého ložiska Stráž pod Ralskem (do r. 2001 i ložisko Hamr).

Zdroj: Statistická ročenka ŽP ČR, 2008, MŽP (data: ČGS-Geofond)

Využití půdy

V uplynulých 15 letech se podíl zastavěné plochy k ostatním plochám na území České republiky výrazně nezměnil. I přes deklarovanou podporu oblasti brownfields a přes existenci programů na podporu využívání a obnovy opuštěných hospodářských a obdobných lokalit jsou nové investice v průmyslu orientovány přednostně na výstavbu na „zelené louce“ namísto využívání brownfields.

Pokračuje mírný pokles výměry plochy zemědělského půdního fondu. Vzhledem k zájmu investorů o nové plochy a relativní neúčinnosti dosavadních nástrojů (územní řízení, EIA) lze očekávat další zvyšování tlaku na zábory nových ploch půdy v rámci i mimo zemědělský půdní fond.

Tabulka 6: Změny v rozloze jednotlivých druhů pozemků v ČR

Druh pozemků	Rozdíl (v ha) mezi roky						
	01/00	02/01	03/02	04/03	05/04	06/05	06/01
Úhrnná hodnota druhů							
pozemků celkem	-31	261	-75	158	-125	-14	205
Zemědělská půda	-2 441	-4 634	-3 583	-4 645	-5 093	-5 077	-23 032
v tom :							
orná půda	-7 205	-6 939	-6 230	-7 355	-7 405	-7 580	-35 509
chmelnice	4	-131	-42	-18	-78	-123	-392
vinice	52	276	838	1 538	392	236	3 280
zahrady	101	200	276	362	263	222	1 323
ovocné sady	-205	-430	-780	-293	-306	-269	-2 078
trvalé travní porosty	4 812	2 390	2 355	1 121	2 041	2 437	10 344
Nezemědělská půda	2 410	4 895	3 508	4 803	4 968	5 063	23 237
v tom :							
lesní pozemky	1 628	4 141	1 110	1 569	1 679	1 731	10 230
vodní plochy	200	348	252	352	438	482	1 872
zastavěné plochy	144	-79	23	-303	-229	116	-472
ostatní plochy	438	485	2 123	3 185	3 080	2 734	11 607

Zdroj: ČSÚ (data: ČÚZK)

Lesy

Výměra lesního půdního fondu na území ČR dlouhodobě velmi mírně stoupá, v roce 2007 dosáhla 2 651 tis. ha (meziročně vzrostla o 2 tis ha, tj. procentuelně jen velmi nepatrný podíl – 0,07 %), a podílí se tak na celkové rozloze ČR 33,7 %. Tento nárůst je způsoben zalesňováním zemědělských pozemků. V mezinárodním srovnání má ČR osmou nejvyšší lesnatost mezi zeměmi Evropské unie. Z hlediska funkčního využití tvořily v roce 2007 lesy hospodářské, sloužící k produkci dřeva, 75,4 % rozlohy lesní půdy. Lesy zvláštního určení zaujímaly 21,9 % a lesy ochranné 2,7 %.

V druhové skladbě lesů pozvolna, ale neustále stoupá zastoupení listnatých dřevin na úkor jehličnatých, zvětšuje se smíšenost porostů, ustupuje smrk a

borovice a více se objevuje buk, dub, jasan a javor. Je to výsledek trvalého úsilí o přírodě bližší druhovou strukturu lesů ČR a zčásti i cílené finanční podpory státu zaměřené na zabezpečení nezbytného podílu melioračních a zpevňujících dřevin při obnově lesních porostů. I tak celkové zastoupení jehličnanů v roce 2007 tvořilo 74,8 %, celkové zastoupení listnáčů 24,2 % dřevin, zbývající 1 % připadá na holinu.

Na zdravotní stav lesa má značný vliv znečištění ovzduší, které vede k oslabení porostů. I přes významný pokles emisí síry a zčásti i dusíku je situace nadále neuspokojivá. V současné době je ze vzdušných polutantů hlavním stresovým faktorem přízemní ozon, jehož koncentrace výrazně překračují cílový imisní limit na většině území ČR. Dále se na poškozování lesních porostů významně podílí acidifikace lesních půd a depozice dusíku. Takto poškozené porosty jsou poté ohroženy v důsledku nižší odolnosti vůči působení krajně nepříznivých povětrnostních vlivů – vichřic, extrémních teplot a nevyrovnaného chodu srážek a také biotickým škodlivým činitelům.

Zdravotní stav lesa je charakterizován především stupněm defoliace. I přesto, že v posledních letech dochází ke zpomalení nárůstu defoliace, až k její stagnaci, což lze považovat za reakci lesních porostů na zlepšení imisních podmínek v uplynulých dvou desetiletích, ČR patří v rámci EU27 mezi státy s nejvyšší mírou defoliace.

Příroda a krajina

Česká republika se vyznačuje velkým bohatstvím druhů rostlin a živočichů. Toto bohatství je však vážně narušeno působením člověka do té míry, že ohrožení se týká nejen rozšíření a početnosti planě rostoucích rostlin a volně žijících živočichů, ale i celých biotopů a ekosystému jako celku.

Kromě znečištění složek životního prostředí jsou příčinou tohoto vývoje zejména nežádoucí změny v krajině v důsledku jejího hospodářského využívání. Z krajiny mizí důležité přechodové plochy, které jsou významné svou biologickou rozmanitostí. Intenzivní rozvoj liniových (zejména dopravních) a průmyslových staveb včetně suburbanizace vede ke snížení průchodnosti krajiny a k její fragmentaci s následnými negativními vlivy nejen na planě rostoucí rostliny a volně žijící živočichy, (ale i na člověka).

Z dlouhodobého hlediska je možné pozorovat vymírání některých druhů, a to především vlivem nevhodného hospodářského využívání krajiny. Péče vedoucí k zachování druhů je cílena jak na jednotlivé druhy, tak k zajištění udržení vhodných biotopů a ekosystémů, v nichž tyto druhy žijí. Z výsledků každoročního monitoringu vybraných druhů a biotopů ČR a aktuálních Červených seznamů vyplývá, že ohroženo a na ústupu je více jak polovina sledovaných rostlinných a živočišných druhů. Důležité je, že negativní populační trendy ohrožených druhů vesměs nejsou v naprosté většině případů důsledkem přímého využívání, ničení či pronásledování jednotlivých druhů, ale představují následky nevhodného hospodářského využívání krajiny, jako je

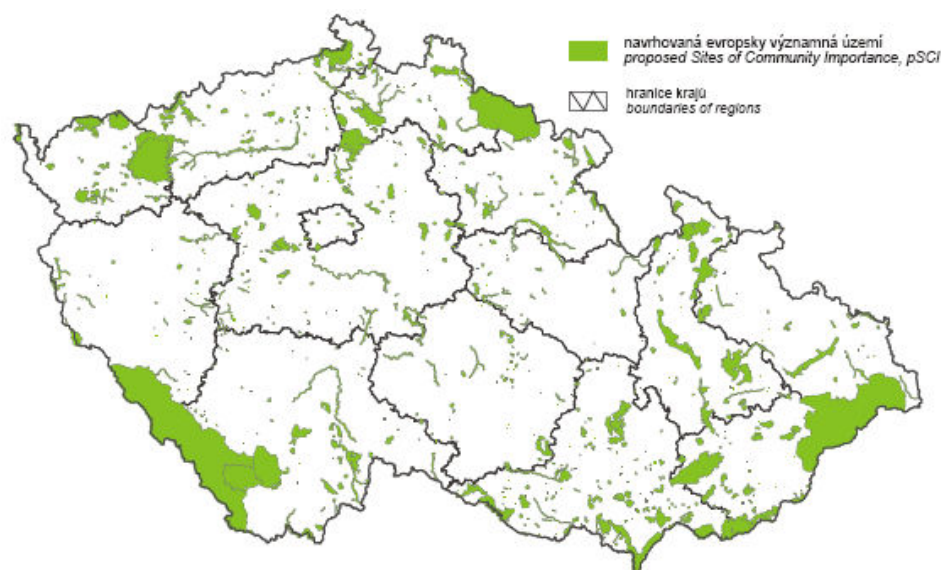
např. fragmentace přírodních celků, odvodňování krajiny, intenzifikace zemědělství (v dnešní době hlavně využívání výkonné techniky a plošné unifikace agrotechnických termínů a postupů v důsledku dotační politiky) či zábor zemědělské a lesní půdy. Jedním z efektivních prostředků k dosažení těchto cílů je mj. vyhlásování zvláště chráněných území a následná péče o tato území.

Tabulka 7: Chráněná území v ČR

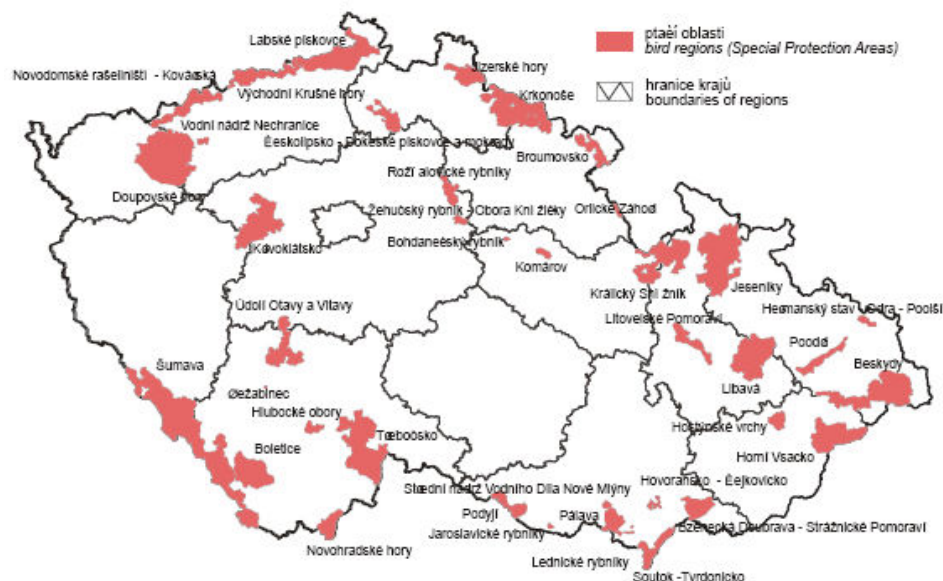
Ukazatel	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Chráněná území celkem (počet)	2 070	2 151	2 170	2 201	2 210	2 217
v tom:						
národní parky	4	4	4	4	4	4
chráněné krajinné oblasti	24	24	24	24	25	25
národní přírodní rezervace	110	110	110	110	111	112
národní přírodní památky	101	101	102	103	104	104
přírodní rezervace	710	737	750	772	775	779
přírodní památky	1 121	1 175	1 180	1 188	1 191	1 193
Plocha chráněných území (v tis.ha)	1 244	1 251	1 255	1 256	1 304	1 249
v tom:						
národní parky	119	119	119	120	120	120
chráněné krajinné oblasti	1 035	1 040	1 043	1 043	1 090	1 087
národní přírodní rezervace	28	28	28	28	28	28
národní přírodní památky	3	3	3	3	3	3
přírodní rezervace	34	34	35	36	36	37
přírodní památky	27	27	27	27	27	27

Zdroj: ČSÚ: Informace o životním prostředí v ČR (2001 - 2006)

Významným prvkem ochrany přírody je rovněž celoevropská soustava chráněných území Natura 2000. Na základě současně platné legislativy je v celé České republice v jejím rámci vymezeno 39 ptačích oblastí (PO) na 696 722 ha a 863 evropsky významných lokalit (EVL) na 724 412 ha. To představuje 13,3 % celkové rozlohy ČR.

Obrázek 7: Území soustavy natura 2000: Evropsky významné lokality k 31.12.2007
(zdroj: Statistická ročenka ŽP 2008)

Obrázek 8: Území soustavy natura 2000: Ptačí oblasti k 31.12.2007
(zdroj: Statistická ročenka ŽP 2008)

Stále závažnějším faktorem ohrožení biodiverzity na úrovni druhů i celých společenstev je v celosvětovém měřítku a stále více i v ČR šíření nepůvodních, invazních druhů rostlin a živočichů. Invazní druhy jsou nejen významným konkurentem původních rostlin a živočichů, ale znamenají také riziko přenosu nebezpečných chorob. V souvislosti s probíhající klimatickou změnou je

pravděpodobné další zlepšování podmínek pro šíření těchto nežádoucích druhů v ČR.

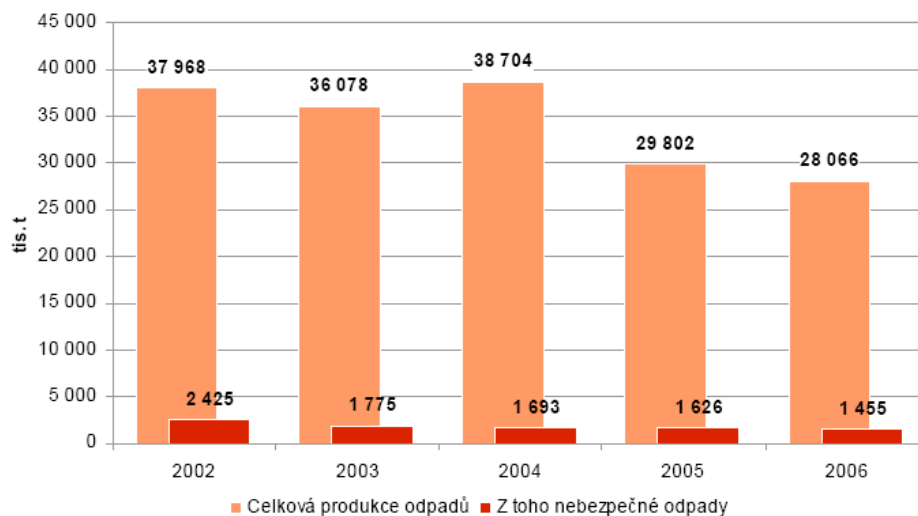
Krajina

Činností člověka se neustále mění charakter krajiny, byť s různou intenzitou. V současné době lze zaznamenat jak pozitivní tak negativní vlivy člověka na krajinu. Změny ve využití území je možné charakterizovat pozitivním trendem poklesu výměry orné půdy, nárůstem podílu trvalých travních porostů, vodních ploch a lesních pozemků. Naopak souběžným negativním trendem je nárůst zastavěných a ostatních ploch a liniových staveb, které narušují funkce krajiny. Zde je problematická především nová zástavba na dosud nezastavěných územích (masivní expanze zástavby do volné krajiny bez respektování krajinných kvalit území, estetická otázka vysílačů GSM a větrných elektráren). Další rizika negativního ovlivnění krajiny vyplývají z tlaků na krajinu vlivem rekreačních činností (motoristické sporty, chataření a zahrádkaření, lyžařské a jiné sportovní areály). Krajinný ráz stále výrazným způsobem ovlivňuje také těžba nerostných surovin, zejména hnědého uhlí, kameniva, vápence, či štěrkopísků. K ochraně krajinného rázu s významnými hodnotami jsou zřizovány přírodní parky s omezením využití území.

Vedle snižování kvality krajinného rázu patří v současné době mezi hlavní rizika pro krajinu zejména postupné omezování její průchodnosti, zvláště v důsledku fragmentace liniovými stavbami a oplocováním. Právě fragmentace dosud souvislých přírodě blízkých území na mozaiku samostatně ekologicky nefunkčních ploch představuje v současné době jeden z nejvýznamnějších faktorů ohrožujících další existenci mnoha druhů.

Odpady

Produkce odpadů od roku 2004 klesá. V roce 2005 klesla produkce odpadů ze 38,7 na 29,8 mil. t (pokles o 23 %). V roce 2006 trend snižování produkce odpadů pokračoval a celkem bylo vyprodukováno 28,1 mil. t odpadů (meziroční pokles o 5 %).

Obrázek 9: Produkce odpadů v ČR

(zdroj: Zpráva o stavu životního prostředí ČR 2007)

Z odpadových statistik dále vyplývá, že dochází k mírnému poklesu produkce nebezpečných odpadů jak absolutně, tak i na jednotku HDP. Ve srovnání s většinou zemí EU-15 je jejich produkce v ČR výrazně vyšší. Materiálové využití nebezpečných odpadů se zvyšuje (v roce 2005 to bylo 32,3 % a v roce 2006 36,1 %). Podíl využitých nebezpečných odpadů se zvýšil mezi léty 2002 až 2006 o 10,5 %.

Zvyšuje se celkové množství odpadů, které jsou recyklovány nebo využity. V roce 2006 bylo recyklováno nebo využito jako druhotná surovina celkem 23,1 mil. t všech odpadů. Snižuje se celkové množství odstraňovaných odpadů, když v roce 2006 bylo skládkováno 4,228 mil. t, tj. 15,1 % z celkové produkce (proti 5,325 mil. t, tj. 17,9 % v roce 2005). Trvale se zvyšuje množství odděleně sebraných využitelných komunálních odpadů a rovněž nebezpečných složek komunálních odpadů.

Stále malý podíl odpadů je spalován a energeticky využíván. V roce 2006 bylo energeticky využito celkem 648,4 tis. t odpadů, což odpovídá 2,3 % celkové produkce odpadů (z produkce komunálních odpadů bylo spáleno 9,6 %). Obecně lze konstatovat, že v současnosti narůstá tlak na energetické využívání odpadů s dostatečnou výhrevností, aniž by docházelo k naplňování závazků v oblasti druhotného využití odpadů.

Legislativní i praktický trend je prozatím patrný směrem ke zvýšenému separovanému sběru a recyklaci odpadu, do budoucna lze očekávat též snižování celkové produkce odpadu. Tyto tendence je vhodné podporovat, neboť jsou přínosem pro místní rozvoj a ekonomiku. Pro dlouhodobé posouzení tohoto trendu je problematická změna metodiky, která nastala v souvislosti s novelizací zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů.

Hluk

V roce 2007 bylo v České republice dokončeno zpracování I. etapy strategických hlukových map pro silniční dopravu (pro silnice s intenzitou dopravy vyšší než 6 milionů vozidel za rok), železniční dopravu (pro železniční tratě s intenzitou dopravy vyšší než 60 000 vlaků za rok), pro leteckou dopravu (pro letiště s více než 50 000 pohyby letadel za rok) a pro aglomerace s více než 250 000 obyvateli.

Přibližně 85 - 90 % hluku v životním prostředí je působeno dopravou. Největší podíl, cca 75 % má silniční doprava. Průměrná hodnota této hlučnosti v okolí hlavních komunikací u obytných objektů se pohybuje okolo hodnoty L_{Aeq} 70 dB ve dne a 63 dB v noci, ale v nejzatíženějších místech dosahuje ještě vyšších hodnot. V současné době se počet obyvatel vystavených celodennímu obtěžování hlukem ($L_{dvn} = 70$ dB) odhaduje na **258 800** (2,5 %), počet obyvatel vystavených nadmezní hodnotě hluku pro rušení spánku ($L_n = 60$ dB) se odhaduje na **319 600** (3 %); toto číslo však není definitivní, a po ukončení hlukového mapování bude pravděpodobně vyšší. Za hlavní zdroj hluku je jednoznačně identifikována silniční doprava. V aglomeracích (v Praze, Ostravě a Brně) je nadmezní hodnotě hluku pro rušení spánku vystaveno nad 10 % obyvatel. Hluk v zatížených oblastech se v posledních letech již nezvyšuje, ale nadměrná hluková zátěž postihuje stále větší území.

C.4. STÁVAJÍCÍ PROBLÉMY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V DOTČENÉM ÚZEMÍ

Níže je uveden přehled prioritních témat reprezentujících existující problémy životního prostředí, které jsou významné na národní úrovni. Sada témat vznikla analýzou existujícího stavu a trendů vývoje jednotlivých jevů a složek životního prostředí. Kromě výčtu prioritních problémů životního prostředí ČR poskytuje rovněž přehled základních překážek spojených s řešením těchto problémů.

1) Klimatická změna

- Nepříznivá struktura spotřeby primárních energetických zdrojů
- Rostoucí transnitní doprava
- Nedostatečná pozornost adaptačním mechanismům a stanovení rizik (studie zranitelnosti)
- Omezený společenský (politický) konsensus, omezená podpora nutných opatření (národní a mezinárodní úroveň) jako ETS, uhlíková daň, technické standardy.

2) Kvalita ovzduší

- Rozsáhlé plošné nedodržování platných imisních limitů pro ochranu lidského zdraví pro suspendované částice velikostní frakce PM₁₀,
- Rozsáhlé plošné překračování hodnot cílových imisních limitů pro ozón a polycyklické aromatické uhlovodíky, vyjádřené jako benzo(a)pyren,
- Vysoké množství emisí tuhých znečišťujících látek z lokálních topenišť na tuhá paliva a z mobilních zdrojů,
- Vysoké měrné emise oxidu siřičitého a oxidů dusíku (na jednotku plochy území).

Do budoucna přitom existují další rizika zhoršování situace:

- Nárůst emisí tuhých znečišťujících látek ze silniční dopravy
- Zpětný nárůst lokálních topenišť na pevná paliva
- Nedodržení nově vyhlášených imisních limitů pro suspendované částice velikostní frakce PM_{2,5}.

3) Kvalita a dostupnost vody

- Přetrvávající vysoký podíl toků s IV. a V. stupněm znečištění z bodových zdrojů
- Vzhledem k EU-15 výrazně nižší podíl čištěných odpadních vod

- Přetrvávající zemědělské znečištění povrchových zdrojů pitné vody (vodárenské toky a nádrže)

Kromě uvedených problémů lze identifikovat ještě další potenciálně významná rizika pro zajištění dobré kvality i kvantity vod:

- Variabilita srážek, extrémní situace (sucha, povodně) jako důsledek změny klimatu
- Intenzifikace využívání zemědělské půdy pro zajištění OZE
- Velké havarijní znečištění (transitní doprava chemikálií), skládky nebezpečného odpadu

4) Funkční krajina

- Zrychlující se nárůst urbanizovaného území a zastavěných ploch
- Vysoký podíl orné půdy
- Nízká průchodnost krajiny v důsledku realizace liniových staveb a scelování zemědělských pozemků
- Nízká retenční schopnost krajiny

Rizikem do budoucnosti jsou především:

- Dále rostoucí vlivy lidské činnosti na krajinu (urbanizace, intenzivní zemědělství, rekreace atd.)
- Sílicí tlaky na využívání OZE (biomasa, větrné elektrárny)
- Těžba surovin

5) Zachování biologické rozmanitosti

- Vysoký počet vyhynulých nebo kriticky a silně ohrožených druhů
- Zrychlování procesu vymírání druhů
- Mizení vhodných biotopů a ekosystémů v důsledku nevhodného využívání krajiny
- Šíření nepůvodních, invazních druhů rostlin a živočichů.
- Intenzifikace lidské činnosti v chráněných oblastech (cestovní ruch, využívání OZE)
- Změny klimatu

6) Zlepšení stavu lesa

- Špatný zdravotní stav lesů (imisní poškození atd.)
- Špatné druhové složení a věková struktura lesů

- Nedostatečné využívání přírodních procesů při obhospodařování lesů,
- Nevhodné myslivecké hospodaření ve většině honiteb se spárkatou zvěří (vysoké stavy)

V budoucnosti je přitom třeba pracovat s riziky negativních vlivů v důsledku:

- Dopadů klimatických změn
- Střetů zájmů mezi různými politikami dotýkajícími se lesního hospodářství,
- Sílicího tlaku na využívání lesní biomasy jako obnovitelného zdroje energie a nadměrné odebírání biomasy z lesů pro energetické účely,
- Poškozování lesního prostředí návštěvníky lesa

7) Šetrné využívání přírodních zdrojů

- V porovnání s EU15 vyšší, resp. pomalu klesající energetická náročnost
- Nárůst zastavěného území spojený se zvyšováním měrné spotřeby na jednotku plochy, vyšší logistickou náročností
- Přetrvávající konzumní způsob života (s vysokou ekologickou stopou)
- Pomalé uplatňování nejlepších technik energetické efektivity ve stavebnictví a v průmyslu

Mezi hlavní překážky a rizika úspěšného řešení tohoto problému patří zejména:

- Vysoká politická a mediální podpora výstavby nových zdrojů energie a malý důraz na praktické uplatnění energetické efektivity.
- Přetrvávající neefektivní využívání relativně nízké zásoby energetických surovin
- Nepřímá státní podpora materiálově a energeticky náročného průmyslu a konzumního způsobu života
- Nezvládnutí účinné komunikace k obyvatelstvu ve vztahu k šetrnému využívání zdrojů

8) Znečištění prostředí

- Nadlimitní koncentrace suspendovaných částic a polycyklických aromatických uhlovodíků ve vnějším ovzduší,
- Vysoký podíl obyvatel vystavených nadlimitní hlukové zátěži,

- Výskyt potravin z dovozu s obsahem rizikových prvků a nepovolených GMO na trhu,
- Růst aplikace prostředků na ochranu rostlin.
- Riziko průmyslových havárií v podnicích, které mají v držení větší množství nebezpečných látek,
- Riziko dalšího nárůstu hlukové zátěže a imisní zátěže obyvatel v souvislosti s očekávaným nárůstem dopravních výkonů,
- Riziko zvýšeného průniku potravin a dalších výrobků běžné spotřeby s obsahem nežádoucích látek.

g) Kvalita životního prostředí v sídlech

- Nárůst intenzity automobilové dopravy
- Neuspokojivý stav ŽP, zejména ovzduší a nadměrná hluková zátěž
- Nárůst urbanizovaného území a zastavěných ploch
- Zanedbaná údržba některých částí měst (panelová sídliště, sociální bydlení staršího typu)

Rizika budoucího zhoršování situace jsou spojena zejména s následujícími faktory:

- Suburbanizace a s ní související odliv bohatších obyvatel mimo města, pracovních příležitostí a služeb na předměstí
- Dopady změn klimatu s extrémními projevy počasí (povodně, vichřice, přívalové deště, extrémní letní (jarní) horka apod.).
- Řešení nových problémů ad hoc namísto strategického a koncepčního přístupu
- Zvýšení závislosti na automobilu při přesunu nákupních příležitostí a jiných služeb na předměstí

**D. PŘEDPOKLÁDANÉ VLIVY KONCEPCE NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A
VEŘEJNÉ ZDRAVÍ VE VYMEZENÉM DOTČENÉM ÚZEMÍ**

S ohledem na charakter a účel SUR ČR tj. „vytvořit konsensuální rámec pro zpracování dalších materiálů koncepčního charakteru (sektorových politik či akčních programu) a být tak důležitým východiskem pro strategické rozhodování v rámci jednotlivých resortů i pro meziresortní spolupráci a spolupráci se zájmovými skupinami“ nelze specifikovat vlivy koncepce na jednotlivé složky životního prostředí. Lze však předpokládat, že vlivy Aktualizace budou pouze nepřímé – jednotlivé navržené priority a cíle budou následně rozpracovány dalšími koncepčními dokumenty (resortní politiky, strategie apod.) – a pozitivní (hlavním principem zpracování Aktualizace je vyváženost jednotlivých témat a oblastí a snaha o dosažení maximálních synergických efektů a eliminaci vnitřních konfliktů).

E. DOPLŇUJÍCÍ ÚDAJE

E.1. VÝČET MOŽNÝCH VLIVŮ KONCEPCE PŘESAHUJÍCÍ HRANICE ČESKÉ REPUBLIKY

Vzhledem k charakteru koncepce se nepředpokládají přeshraniční vlivy.

E.2. MAPOVÁ DOKUMENTACE A JINÁ DOKUMENTACE TÝKAJÍCÍ SE ÚDAJŮ V OZNÁMENÍ KONCEPCE

Není přiložena

E.3. DALŠÍ PODSTATNÉ INFORMACE PŘEDKLADATELE O MOŽNÝCH VLIVECH NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VEŘEJNÉ ZDRAVÍ

Vzhledem k existenci pracovní verze aktualizované SUR ČR bylo možné zpracovat vyhodnocení koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti podle §45i zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, v platném znění. Toto vyhodnocení je uvedeno v příloze 1 oznámení.

Závěr vyhodnocení konstatuje, že „**Na základě vyhodnocení předložené koncepce v souladu s § 45h,i zákona č. 114/1992 Sb., v platném znění lze konstatovat, že uvedená koncepce nebude mít významný negativní vliv na celistvost a předměty ochrany evropsky významných lokalit a ptačích oblastí.**“

E.4. STANOVISKO ORGÁNU OCHRANY PŘÍRODY, POKUD JE VYŽADOVÁNO PODLE §45i ZÁKONA Č. 114/1992 SB., VE ZNĚNÍ ZÁKONA Č. 218/2004 SB.

Stanoviska orgánů ochrany přírody jsou uvedena v příloze 2 oznámení.

ZPRACOVATELÉ OZNÁMENÍ KONCEPCE

Integra Consulting Services s.r.o.

DATUM ZPRACOVÁNÍ OZNÁMENÍ KONCEPCE

11. 8. 2009

JMÉNO, PŘÍJMENÍ, ADRESA, TELEFON A E-MAIL OSOB, KTERÉ SE PODÍLELY NA ZPRACOVÁNÍ OZNÁMENÍ KONCEPCE

Mgr. Michal Musil

Mgr. Martin Smutný

Integra Consulting Services s.r.o.,

Pobřežní 16, 186 00 Praha 8, tel: 774 132 319

e-mail: michal.musil@integranet.cz

PODPIS OPRÁVNĚNÉHO ZÁSTUPCE PŘEDKLADATELE

V Praze dne

.....

SEZNAM ZKRATEK

AOPK ČR	Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky
CORINE	Coordination of Information on the Environment
CUZK	Český ústav zeměměřičský a katastrální
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
ČOV	čistírna odpadních vod
ČSÚ	Český statistický úřad
ČZU	Česká zemědělská univerzita
EECONET	European Ecological Network
EVL	evropsky významná lokalita
CHKO	chráněná krajinná oblast
CHLÚ	chráněné ložiskové území
CHOPAV	chráněná oblast přirozené akumulace vod
IBA	Important Bird Areas
KRNAP	Krkonošský národní park
KÚ	krajský úřad
LČR	Lesy České republiky
LK	Liberecký kraj
LS	Lesní správa
Mze	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NP	národní park
NPP	národní přírodní památka
NPR	národní přírodní rezervace
NUTS	Normalizovaná klasifikace územních celků v České republice – zkratka z francouzského Nomenclature des Unites Territoriales
OP ČR	Operační programy České republiky
ORP	obce s rozšířenou působností
OZKO	oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší
PLO	přírodní lesní oblast
PO	ptačí oblast
PP	přírodní památka

PR	přírodní rezervace
PUPFL	pozemky určené k plnění funkce lesa
SEA	Strategic environmental assessment
SR LK	Strategie rozvoje Libereckého kraje
TZL	tuhé znečišťující látky
ÚHÚL	Ústav pro hospodářskou úpravu lesa
ÚSES	územní systém ekologické stability
ÚSOP	Ústřední seznam ochrany přírody
ÚÚR	Ústav územního rozvoje
VKP	významný krajinný prvek
VÚC	velký územní celek
VÚRV	Výzkumný ústav rostlinné výroby
VÚV T.G.M.	Výzkumný ústav vodohospodářský T.G.Masaryka
VVP	Vojenský výcvikový prostor
ZPF	zemědělský půdní fond
ŽP	životní prostředí

PŘÍLOHY

- Příloha 1: Posouzení vlivu koncepce „Aktualizace strategie udržitelného rozvoje ČR“ na evropsky významné lokality a ptačí oblasti podle §45i zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (zpracoval: RNDr. Marek Banaš, Ph.D., srpen 2009)
- Příloha 2: Došlá stanoviska jednotlivých orgánů ochrany přírody podle §45i zákona č.114/1992 Sb., ve znění zákona č.218/2004 Sb.

